

การศึกษาปริมาณกรดไขมันดีเอชเอ ในน้ำมันของมารดาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดจันทบุรี

ปวีณา จึงสมประสงค์

น้ำมันแม่มีคุณค่าทางโภชนาการ และเป็นอาหารที่เหมาะสมสำหรับทารก น้ำมันแม่ประกอบด้วยไขมันในปริมาณสูง (ประมาณร้อยละ 50 ของพลังงานทั้งหมด) ไขมันในน้ำมันแม่มีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของทารก รวมถึงกรดไขมันจำเป็นที่ทารกต้องได้รับเพื่อการพัฒนาของสมอง จอประสาทตา และเนื้อเยื่ออื่น ๆ ปัจจุบันมีการศึกษาเกี่ยวกับกรดไขมันจำเป็นในน้ำมันมารดาคนไทยที่อาศัยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร แต่ยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบปริมาณของกรดไขมันดีเอชเอ (DHA) ในน้ำมันมารดาที่อาศัยในจังหวัดชายทะเล ซึ่งมีความแตกต่างกันในลักษณะของอาหารที่มารดารับประทาน

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงปริมาณกรดไขมันจำเป็นในน้ำมันมารดา และปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณกรดไขมันในน้ำมันมารดาที่อาศัยในจังหวัดจันทบุรีและ เปรียบเทียบปริมาณกรดไขมันดีเอชเอในน้ำมันมารดาที่ศึกษากับมารดาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ซึ่งถือว่าจังหวัดจันทบุรีอยู่ติดทะเล ประชากรน่าจะมีโอกาสได้รับอาหารที่มีกรดไขมันดีเอชเอ มากกว่าประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับประวัติทั่วไปและการรับประทานอาหารของมารดา การวิเคราะห์ชนิดและปริมาณกรดไขมันในน้ำมันมารดาหลังคลอด 1 เดือน

จากการศึกษาในมารดาที่เลี้ยงบุตรด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียว 40 คน ที่คลินิกสุขภาพเด็ก รพ.พระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2548 พบว่าระดับดีเอชเอในน้ำมันของมารดาในกลุ่มทดลอง มีค่าเป็นร้อยละ 0.28-1.10 ของระดับกรดไขมันทั้งหมด

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณกรดไขมันในน้ำมันมารดา พบว่า ปริมาณอาหารทะเลที่มารดารับประทานนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณกรดไขมันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้อายุ รายได้ในครอบครัว ระดับการศึกษาและภูมิลำเนา ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณดีเอชเอในน้ำมัน

แต่เมื่อเปรียบเทียบปริมาณกรดไขมันดีเอชเอในน้ำมันมารดาที่อาศัยอยู่ในจังหวัด กรุงเทพมหานครกับจังหวัดจันทบุรี พบว่า ปริมาณกรดไขมันดีเอชเอ ในน้ำมันมารดาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดจันทบุรีมีมากกว่ามารดาที่อาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ

THE QUANTITY OF DOCOSAHEXAENOIC ACID (DHA) IN BREAST MILK OF MOTHER LIVING IN CHANTABURI

PAWEENA CHUNGSOMPRASONG

Breast milk from healthy and well-nourished mother is the ideal diet for infants. Lipids in breast milk provide the main source of energy for the breast-fed baby and supply essential nutrients. Docosahexaenoic acid (DHA) is the long-chain polyunsaturated fatty acid that enhance cognitive and visual development. There has been no study that evaluates the DHA content of breast milk in Thai women from Chantaburi province.

This study evaluates DHA content in breast milk of the mothers who live in Chantaburi and the factors that affect the amount. We compare the amounts of DHA in breast milk of the mothers who lived in Chantaburi and those living in Bangkok. Chantaburi is the seaside province that the mothers may have differences in the food availability and the habitual diets of the lactating women from those in Bangkok. Dietary information are obtained from food frequency questionnaire.

Forty mothers from a well-baby clinic at Prapokkoal Hospital in Chantaburi during July 2005 to August 2005 were recruited in this study. Subjects were mothers who fed their children with exclusive breast-feeding. The percentage of DHA in breastmilk ranged from 0.28 to 1.10 % of total fatty acids.

Amounts of dietary seafood consumption had negative relationship to DHA in breast milk. In addition, age, family income, education level, and permanent residence did not significantly relate to the DHA contents in breast milk.

DHA content in breast milk of the mothers who lived in Chantaburi were higher than of those of the mothers living in Bangkok.

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล